

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	تعداد صفحه: ۵	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل کشوری ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره				
	تاریخ ادبیات (۲ نمره)					
۱	پاسخ درست را از داخل گمانک انتخاب نمایید. الف) در اواسط دوره قاجار، شاعران خود را وقف مردم کردند و به بیش از صور خیال توجه داشتند. (محتوا - جنبه های شاعرانه) ب) بعد از خرداد ۱۳۴۲ دوران مقاومت در ادبیات فارسی شکل گرفت. (نمایشی - داستانی)	۰/۵				
۲	درست یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید. الف) مشتاق اصفهانی در زمان فتحعلی شاه ، با همراهی چند تن از ادیبان ، انجمن ادبی اصفهان را اداره می کرد. ب) تصرف نیما در ماهیت شعر قدیم و ارائه ماهیتی نو از آن ، به تغییر در قالب و ویژگی های سخن شاعران قدیم انجامید.	۰/۵				
۳	الف) کدام نویسنده از نویسندگان موسوم به نسل اول محسوب نمی شود؟ (۱) صادق هدایت (۲) بزرگ علوی (۳) صادق چوبک (۴) سیمین دانشور ب) مشهورترین اثر جلال آل احمد داستان بلند است. (۱) مدیر مدرسه (۲) خسی در میقات (۳) ارزیابی شتاب زده (۴) زیارت	۰/۵				
۴	کدامیک از شاعران ستون « ب » به جمله های ستون « الف » مربوط است؟ [یک مورد اضافی است]	۰/۵				
	<table border="1" style="width: 100%;"> <thead> <tr> <th>الف</th> <th>ب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>الف) با منظومه « ظهر روز دهم » جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد. ب) از نمونه های شعر انتقادی او شعر « ای قلم » است.</td> <td>(۱) نسیم شمال (۲) سلمان هراتی (۳) قیصر امین پور</td> </tr> </tbody> </table>	الف	ب	الف) با منظومه « ظهر روز دهم » جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد. ب) از نمونه های شعر انتقادی او شعر « ای قلم » است.	(۱) نسیم شمال (۲) سلمان هراتی (۳) قیصر امین پور	
الف	ب					
الف) با منظومه « ظهر روز دهم » جایگاه خویش را در شعر انقلاب تثبیت کرد. ب) از نمونه های شعر انتقادی او شعر « ای قلم » است.	(۱) نسیم شمال (۲) سلمان هراتی (۳) قیصر امین پور					
	سبک شناسی (۲ نمره)					
۵	هر کدام از عبارت های زیر مربوط به کدام یک از ویژگی های زبانی ، ادبی و فکری نثر دوره بیداری است؟ الف) از شاخه های ارزنده ای که در نثر بیداری چشم نواز است ، نثر سیاسی - اجتماعی است. ب) نثر فارسی در این دوره قید و بندهای نثر مصنوع و فنی را کنار می گذارد و گزارشی و ساده می شود.	۰/۵				
۶	ویژگی های « فکری » سبک دوره بازگشت و بیداری در همه بیت ها مشهود است به جز الف) دلا خموشی چرا؟ / چو خم نجوشی چرا؟ / برون شد از پرده راز ، تو پرده پوشی چرا؟ ب) شو منفجر ای دل زمانه / وان آتش خود نهفته مپسند ج) در پیشگاه اهل خرد نیست محترم / هر کس که فکر جامعه را محترم نداشت د) من از آن روز که در بند توأم آزادم / پادشاهم که به دست تو اسیر افتادم	۰/۲۵				
۷	با توجه به سروده زیر، بارزترین شاخصه زبان شعر عصر بیداری را بنویسید. گریه را به مستی بهانه کردم / شکوه ها ز دست زمانه کردم آستین چو از چشم برگرفتم / سیل خون به دامان روانه کردم	۰/۲۵				
۸	جاهای خالی را با واژه های مناسب کامل کنید. الف) زبان و واژگان شعری در قضاوت دوره انقلاب به سبک نزدیک است. ب) فرهنگ یکی از اصلی ترین درون مایه های شعر انقلاب اسلامی است.	۰/۵				
	صفحه ۱۱ از ۵					

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	تعداد صفحه: ۵	رشته: ادبیات و علوم انسانی-علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل کشوری ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
۹	کدام یک از جمله های مشخص شده درباره سبک شناسی دوره انقلاب اسلامی، نادرست است؟ در دهه های چهل و پنجاه، شعر نیمایی مورد توجه روشنفکران بود؛ اما بعد از پیروزی انقلاب، قالب های سنتی مورد توجه قرار گرفت و شیوه نیمایی به ویژه در میان جوانان و انقلابیون تا حدودی از رونق افتاد و قالب های قطعه و غزل رایج شد.	۰/۲۵
۱۰	کدام مورد از موضوعات عمده داستان در دوره معاصر است؟ الف) ستیز با خرافات ب) باستان گرایی	۰/۲۵
موسیقی شعر (۶ نمره)		
۱۱	پایه های آوایی کدامیک از بیت های زیر را می توان به دو صورت همسان و ناهمسان برش زد؟ الف) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه ها رفت ب) آب زیند راه را هین که نگار می رسد / مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد	۰/۲۵
۱۲	وزن واژه دومین پایه آوایی مصرع « درد عشقی کشیده ام که میرس » را بنویسید.	۰/۲۵
۱۳	با توجه به ستون اول، برای هر وزن، بیت مناسب را انتخاب نمایید. [یک بیت اضافی است]	
	وزن	بیت
۱۳	الف) مفعول فاعلات مفاعیل فاعلن ب) مفتعلن فاعلات مفتعلن فع	۰/۵
۱۴	وزن کدام بیت « همسان » و کدام بیت « ناهمسان » است؟ الف) به حسن و خلق وفا کس به یار ما نرسد / تو را در این سخن انکار کار ما نرسد ب) محمد کافرینش هست خاکش / هزاران آفرین بر جان پاکش	۰/۵
۱۵	در هر یک از ترکیب های زیر چندمین هجا، دارای اختیار زبانی است؟ [شماره هجا ذکر شود]. الف) بازی دهر (-UU-U) ب) نوای نی (U--)	۰/۵
۱۶	با توجه به ابیات زیر به پرسش ها پاسخ دهید. نسیم صبح را گفتم که با او جانبی داری / کز آن جانب که او باشد، صبا عنبر فشان آید سعدی نظر از رویت کوتاه نکند هرگز / و روی بگردانی، در دامن آویزه الف) نوع اختیار زبانی را در مصرع اول بیت نخست مشخص کنید. ب) اختیار زبانی مشترک دو بیت، چیست؟	۰/۵
۱۷	در کدام واژه بیت زیر مصوت بلند / ی / همواره کوتاه است؟ من نمی گویم زبان کن یا به فکر سود باش / ای ز فرصت بی خبر در هر چه هستی، زود باش	۰/۲۵
صفحه ۲ از ۵		

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	تعداد صفحه: ۵	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل کشوری ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
۱۸	شاعر در کدام مصرع بیت زیر از اختیار وزنی آوردن «فاعلاتن» به جای «فعلاتن» بهره برده است؟ یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد / به وداعی دل غمدیده ما شاد نکرد	۰/۲۵
۱۹	با توجه به شعر زیر درستی یا نادرستی عبارت های زیر را مشخص کنید. «نفسم را پر پرواز از توست / به دماوند تو سوگند، که گر بگشایند ... همه اجزایم با مهر تو آمیخته است / همه ذراتم با جان تو آمیخته باد!...» الف) این شعر، در قالب «نیمایی» سروده شده است. ب) ویژگی مشترک این سروده با قالب «مستزاد»، کوتاهی و بلندی مصراع ها است. ج) در این سروده فقط یک بار، اختیار وزنی «ابدال» به کار رفته است. د) شاعر چهار بار از اختیار وزنی «بلند بودن هجای پایانی» مصرع، بهره برده است.	۱
۲۰	با توجه به بیت «کیسه هنوز فربه است، با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر، کیسه رسد به لاغری» پاسخ دهید. الف) اولین و چهارمین پایه های آوایی مصراع اول را در جدول بنویسید. ب) نشانه های هجایی سومین پایه آوایی مصرع دوم را در جدول قرار دهید.	۱/۲۵
	پایه های آوایی	
	نشانه های هجایی	
	ج) در کدام پایه آوایی مصرع دوم، یک هجای بلند و یک هجای کوتاه کنار هم جا به جا شده است؟ این اختیار وزنی چه نام دارد؟	
۲۱	بیت زیر در چه «بحر»ی سروده شده است؟ نام کامل بحر را بنویسید. « به پایان آمد این دفتر، حکایت همچنان باقی / به صد دفتر نشاید گفت حسب الحال مشتاقی »	۰/۷۵
	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۲۲	با توجه به ابیات زیر پاسخ دهید. [یک بیت اضافی است] ۱) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا ۲) مه روشن میان اختران پنهان نمی ماند / میان شاخه های گل مشو پنهان که پیدایی ۳) خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم / کز نسیمش بوی جوی مولیان آید همی الف) شاعر در کدام بیت آگاهی خود را از موضوعات مختلف به بهترین وجه نشان داده است؟ ب) شاعر در کدام بیت یک مفهوم بلند را در سخنی کوتاه گنجانده است؟	۰/۵
۲۳	زیبایی آفرینی، در شعر زیر بر اثر تعامل و هم نشینی کدام واژه ها ایجاد شده است؟ این کاربرد شاعرانه، کدام آرایه ادبی را خلق کرده است؟ «چترها را باید بست / زیر باران باید رفت»	۰/۵
۲۴	با توجه به مصراع « روی و چشمی دارم اندر مهر او » کدام گزینه می تواند «نشر» مناسبی برای « لف » مشخص شده باشد؟ الف) زر ب) گل ج) گوهر د) سرو	۰/۲۵

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	تعداد صفحه: ۵	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل کشوری ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
۲۵	نوع «لف و نشر» در کدام گزینه «نامرتب» است؟ «لف ۱» و «نشر ۲» آن را مشخص نمایید الف) دل و کسورت جمع و معمور باد / زمکلت پراکندگی دور باد! ب) اگر زخلق ملامت و گر زکرده ندامت / کشیدم ، از تو کشیدم ، شنیدم ، از تو شنیدم	۰/۷۵
۲۶	پاسخ های درست را از داخل کمانک انتخاب نمایید. الف) گفتی به غم بنشین یا از سر جان برخیز / فرمان برمت جانا ، بنشینم و برخیزم (اسلوب معادله ، لف و نشر ، تضاد) ب) چیست این سقف بلند ساده بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست (تضمین ، متناقض نما ، حسن تعلیل) ج) نجوای نمناک علف ها را می شنوم (حس آمیزی ، تضاد ، ایهام) د) می شناسمت / چشم های تو میزبان صبح سبز باغ هاست / می شناسمت (تلمیح، ایهام تناسب، اغراق)	۱
۲۷	در بیت « بر لب کوه جنون خنده شیرین بهار / نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت » همه آرایه ها به جز را دارد الف) ایهام ب) تلمیح ج) ایهام تناسب د) حسن تعلیل	۰/۲۵
۲۸	آرایه های (ایهام ، ایهام تناسب ، اسلوب معادله و حسن تعلیل) را در بیت های زیر مشخص نمایید. الف) اشک سحر زدید از لوح دل سیاهی / خرم کند چمن را باران صبحگاهی ب) به یک کرشمه که در کار آسمان کردی / هنوز می پرد از شوق چشم کوکب ها ج) بی مهر رخت روز مرا نور نمانده است / وز عمر مرا جز شب دیجور نمانده است. د) گر هزار است بلبل این باغ / همه را نغمه و ترانه یکی است	۱
۲۹	با توجه به بیت « گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ / اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم» الف) کدام واژه، سبب خلق آرایه « ایهام تناسب» شده است؟ ب) معنی پذیرفتنی این واژه، در بیت چیست؟ ج) این واژه در معنای غیر پذیرفتنی با کدام واژه ها تناسب دارد؟ د) این بیت « حسن تعلیل» دارد. درست نادرست	۱/۲۵
۳۰	برجسته ترین آرایه « بدیع معنوی» بیت « آب آتش فروز ، عشق آمد / آتش آب سوز عشق آمد» چیست؟ و یک نمونه از آن در بیت ، مشخص نمایید.	۰/۵
	نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۳۱	با توجه به متن، به پرسش ها پاسخ دهید. به خود گفتم: « این مصطفی گرچه زیاد کودن و بی نهایت چلمن است ولی پیدا کردن یک غاز در شهر بزرگی مثل تهران ، کشف آمریکا و شکستن گردن رستم که نیست؛ لابد این قدرها از دستش ساخته است.» الف) واژه های مشخص شده، بیانگر کدام ویژگی زبانی ادبیات داستانی معاصر است. ب) اگر این شیوه نوشتن را سبک جمال زاده بنامیم، تقسیم بندی سبک، بر چه اساسی است؟ ج) نویسنده متن فوق، به همان راهی می رود که کسانی مثل در سیاحت نامه ابراهیم بیک و علی اکبر دهخدا در آغاز کرده بودند.	۱

سؤالات آزمون نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	تعداد صفحه: ۵	رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۱۰:۳۰ صبح
دوازدهم	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۱۰/۱۷	نام و نام خانوادگی:	مدت آزمون: ۱۰۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسالان، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایتارگر داخل کشوری ماه ۱۴۰۳		مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش azmoon.medu.ir	

ردیف	سؤالات (پاسخ برگ دارد)	نمره
۳۲	با توجه به سروده «نیما یوشیج» به پرسش ها پاسخ دهید. فتنوس ، مرغ خوش خوان ، آوازه جهان / آواره مانده از وزش بادهای سرد / بر شاخ خیزران / بنشسته است فرد / بر گرد او به هر شاخی پرندگان / او ناله های گم شده ترکیب می کنند... / الف) واژه مشخص شده در مصرع اول بیانگر کدام ویژگی ادبی شعر معاصر است؟ ب) دو واژه قافیۀ این سروده را که سبب آفرینش آرایۀ «جناس» شده است، مشخص نمایید؟ ج) جریان (نوگرایی - نو تغزلی) نیما با سرایش این سروده در سال ۱۳۱۶ تثبیت شد.	۱
۳۳	شعر زیر از «فرّخی یزدی» است؛ با توجه به آن پاسخ دهید. هرگز دلم برای کم و بیش غم نداشت / آری نداشت غم که غم بیش و کم نداشت در دفتر زمانه فتد نامش از قلم / هر ملتئی که مردم صاحب قلم نداشت انصاف و عدل داشت موافق بسی ولی / چون فرخی، موافق ثابت قدم نداشت الف) قسمت مشخص شده را از نظر قلمرو ادبی، بررسی نمایید. ب) از نظر قلمرو فکری بیت دوم، به کدام مفهوم اشاره دارد؟ ۱) توجه به نویسندگان و روشنفکران جامعه ۲) توجه به آزادی و آزادی خواهی در جامعه ج) کدام بیت نشان دهنده «عدالت خواهی» شاعر است؟ د) این سروده مربوط به کدام دوره ادبی است؟	۱
۳۴	در متن زیر: «مخدوم مهربان من، از آن زمان که رشته مرادوت حضوری گسسته و شیشه شکیبایی از سنگ تفرقه و دوری شکسته، اکنون مدّت دو سال افزون است که نه از آن طرف بریدی و سلامی و نه از این جانب قاصدی و پیامی، طایر مکاتبات را پر بسته و کلبه مرادوات را در بسته.» الف) قسمت مشخص شده، چه آرایه ای دارد؟ ب) در متن بالا «اولین ارکان سجع» را مشخص کنید. ج) «قائم مقام» در نگارش این متن از کدام اثر، پیروی کرده است؟	۱
۲۰	خدا یار و یاور تان باد	
	صفحه ۵ از ۵	